

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kasvinjalostustoiminnan edistämisestä vuonna 1977 annetun lain mukaan peritään kaupassa myytävästä siementavarasta kasvinjalostusmaksua. Kasvinjalostajille jaetaan kasvinjalostustukea määrä, joka vastaa perittyjen kasvinjalostusmaksujen määrää. Maksun suuruus on säädetty laissa. Esityksessä ehdotetaan kasvinjalostusmaksujen suuruuden korottamista

määrällä, joka vastaa lähinnä hinta- ja kustannustasossa tapahtunutta muutosta.

Koska lakiesitys liittyy vuoden 1983 tulo- ja menoarvioesitykseen, se tulisi käsitellä tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kasvinjalostustoiminnan edistämisestä 8 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (896/77) mukaan, joka tuli voimaan seuraavan vuoden heinäkuun 1 päivänä, on kaupan pidettävästä, laissa mainittujen pelto- ja nurmikkoviljelyyn käytettävien kasvilajien siementavarasta suoritettava valtiolle kasvinjalostusmaksua. Valtion tulo- ja menoarvioon on lain mukaan otettava vuosittain kasvinjalostustoiminnan edistämiseen käytettäväksi määräraha, joka vastaa sitä määrää, jonka arvioidaan kysymyksessä olevan vuoden aikana kertyvän muusta kuin maatalouden tutkimuskeskuksen toimesta jalostettujen lajikkeiden siementavarasta lain nojalla suoritettavina kasvinjalostusmaksuina. Lain mukaan suoritetaan sanotusta määrärahasta muille kasvinjalostajille kuin maatalouden tutkimuskeskukselle kasvinjalostustukea määrä, joka vastaa jalostajan kehittämien lajikkeiden osalta kannettujen maksujen määrää. Kasvinjalostustukea voidaan suorittaa myös ulkomaiselle kas-

vinjalostajalle edellyttäen, että suomalaisella kasvinjalostajalla on vastavuoroisesti oikeus saada vastaavaa tukea ulkomaisen kasvinjalostajan kotimaassa. Se osa määrärahasta, joka vastaa lajikkeettomasta ja osaksi ulkomaisten lajikkeiden siementavarasta perittyjä kasvinjalostusmaksuja, ja jota ei jaeta kasvinjalostajille suoraan kasvinjalostustukena, käytetään kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen ja siihen liittyvään tutkimukseen.

Hyväksyessään mainitun lain eduskunta edellytti, että maatalouden tutkimuskeskuksen kasvinjalostuslaitokselle osoitetaan tutkimuskeskuksen lajikkeista kertyviä kasvinjalostusmaksuvaroja vastaava lisäys. Maatalouden tutkimuskeskukselle on tulo- ja menoarviossa vuosittain osoitettu kasvinjalostustoimintaan erillinen määräraha, joka vastaa maatalouden tutkimuskeskuksen toimesta jalostettujen lajikkeiden siementavarasta suoritettavien kasvinjalostusmaksujen arvioitua määrää.

Kasvinjalostusmaksun suuruus määrätään laissa. Maksut ovat nykyisin kasvilajiryhmitäin sadalta kilolta seuraavat:

vilja- ja palkokasvit	1,70 mk
nurmi- ja nurmikkokasvit ..	12,00 mk
öljy- ja kuitukasvit	30,00 mk
peruna	0,35 mk

Lain voimaantulon jälkeen maksuja ei ole korotettu. Lakia vuonna 1977 säädettyä maksu vastasi vilja- ja nurmikkokasveilla runsaasta yhtä prosenttia siementavaran myyntihinnasta. Öljykasveilla ja perunalla maksun suuruus määrättiin lähinnä niin, että siitä aiheutuva kustannus hehtaaria kohti laskettuna tuli suhteellisesti saman suuruiseksi kuin viljoilla.

Kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain säätämisen jälkeen ovat siementavaran hinnat meillä vuosina 1977—1981 viljakasveilla nousseet keskimäärin 70—100 %.

Tapahtunut kustannus- ja hintatason nousu huomioon ottaen tulisi kasvinjalostusmaksujen suuruutta tarkistaa.

Kasvinjalostusmaksun suuruutta arvioitaessa on aihetta kiinnittää huomiota myös muissa maissa perittävien vastaavien kasvinjalostajanoikeusmaksujen suuruuteen. Useimmissa Euroopan maissa on säädetty kasvinjalostajanoikeuksia koskeva laki, jonka mukaan kasvinjalostajalla on keksijän- ja tekijänoikeuteen rinnastettava oikeus saada pieni korvaus siltä, joka käyttää lajiketta kaupallisesti hyväkseen. Meillä tämä lainsäädäntö on toistaiseksi korvattu edellä mainitulla kasvinjalostustoiminnan edistämistä koskevalla lailla. Kasvinjalostajanoikeusmaksut ovat huomattavasti korkeammat kuin meillä peritty kasvinjalostusmaksu, ja tämä ero on viime vuosina entisestään kasvanut. Kasvinjalostajanoikeusmaksujen suuruus sataa kiloa kohti ja markoissa laskettuna on esimerkiksi Ruotsissa viljalajikkeista noin 7—8 markkaa ja Hollannissa perunalajikkeista noin 4—5 markkaa. Yleisesti kasvinjalostajanoikeusmaksujen suuruus on nykyisin noin 4 prosenttia siementavaran hinnasta.

Edellä mainittu hintojen ja kustannusten nousu sekä ulkomailta perittävien kasvinjalostajan-

oikeusmaksujen suuruus huomioon ottaen kasvinjalostusmaksuja ehdotetaan korotettavaksi keskimäärin 70 prosenttia. Kun perunasta perittävä maksu on ollut kovin pieni, ehdotetaan sitä korotettavaksi niin, että se vastaisi noin puolta prosenttia siemenperunan hinnasta.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Kasvinjalostusmaksujen kertymä on vuosina 1979—1981 vaihdellut 2.3—2.8 milj. markkaan vuodessa. Maatalouden tutkimuskeskuksen kasvinjalostuslaitoksen osuus tästä kertymästä on ollut 500 000—600 000 markkaa. Lain edellyttämän vastavuoroisuuden perusteella on ulkomaisille kasvinjalostajille, ruotsalaisille, tanskalaisille ja hollantilaisille, suoritettu kasvinjalostustukea yhteensä 700 000—900 000 markkaa vuosittain. Ulkomailta on vastaavasti saatu kasvinjalostusmaksuja noin 70 000 markkaa. Kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen ja siihen liittyvään tutkimukseen on vuosittain myönnetty noin 500 000—600 000 markkaa.

Nykyisen siementavarakaupan laajuuden perusteella arvioiden kasvaksi kasvinjalostusmaksukertymän suuruus lainmuutoksen johdosta noin 1.7 milj. markkaa.

3. Voimaantulo

Esitys liittyy vuoden 1983 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kasvinjalostustoiminnan edistämisestä 8 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (896/77) 2 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

2 §

Kasvinjalostusmaksu on kultakin täydeltä sadalta kilolta, pakkauksen paino mukaan luetuna, kasvilajiryhmittäin seuraava:

vilja- ja palkokasvit	3,00 mk
nurmi- ja nurmikkokasvit ..	20,00 mk
öljy- ja kuitukasvit	50,00 mk
peruna	1,20 mk

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 1983.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 1982

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Taisto Töbäckmaa*

Laki

kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kasvinjalostustoiminnan edistämisestä 8 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (896/77) 2 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

2 §

Kasvinjalostusmaksu on kultakin täydeltä sadalta kilolta, pakkauksen paino mukaan luetuna, kasvilajiryhmittäin seuraava:

	mk
vilja- ja palkokasvit	1,70
nurmi- ja nurmikkokasvit	12,00
öljy- ja kuitukasvit	30,00
peruna	0,35

Ehdotus

2 §

Kasvinjalostusmaksu on kultakin täydeltä sadalta kilolta, pakkauksen paino mukaan luetuna, kasvilajiryhmittäin seuraava:

	mk
vilja- ja palkokasvit	3,00
nurmi- ja nurmikkokasvit	20,00
öljy- ja kuitukasvit	50,00
peruna	1,20

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.